Forbundet KYSTEN

Åreblad

Laussal: 50 kr

www.hfkl.no

Organ for Hordaland Fylkeskystlag

Mai 2018—25. årgang

Kontaktinfo	2	Haust og vinter i Opsangervågen	16
Leiaren har (r)ordet	3	Hordakysttreff 2018 på Bømlo	17
Strandryddedagen	4	Sommarfestival på Romsa	18
Strandrydding på Tysnes	5	Lubbesild/nubbesild-kurs	19-21
Kurs i prambygging og smiing	6	Storbåten til Mari Jens-garden	22-23
Integrering av nye landsmenn	7	Nordfjordbåtlaget sine aktivitetar	24
Haugsdal Båtbyggeri i Strusshavn	8-10	Trebåtmønstring ved Troldhaugen	25
Ny foreining: Kystordverket	11	Smånytt: Torgdagen & Fjordsteam	26
Den Store Roen i Austevoll	12-13	Aktivitetskalender for 2018	27
Motorseksæringen *Snygg*	14-15	Fylkeskystlaget si nettside	28

Kontaktinfo

Hordaland Fylkeskystlag
www.hfkl.no
Leiar: Per Otto Svendsby
Storingavika 79, 5174 Mathopen
922 20 895 perosve@online.no

Askøy Kystlag
v/Atle Grindheim
Askvegen 567, 5307 Askøy
924 20 912, leder@askoykystlag.no

Austevoll Kyst- og Sogelag
v/Thomas Johnson
Birkelandsvegen 142, 5392 Storebø
959 13 144, johnson@lysglimt.net

Austevoll Seilforening
v/Andreas Iversen
Postboks 9, 5392 Storebø
90 04 01 57, andreas@aiversen.no

Bergen Kystlag
Aleksander Krzywinski
Pb 37, Måseskjæret, 5035 Bergen
982 68 173, bergen.kystlag@gmail.com

Bergens Sjøfartsmuseum
www.bsj.uib.no
Postboks 7800, 5020 Bergen
55 54 96 00, post@sjofartsmuseum.no

Bømlo Kystlag
v/Magnar Skålevik
Ramsbakkane 1, 5420 Rubbestadneset
91574667,
magnar.skalevik@haugnett.no

Båtlaget Njord/Tysnes
www.sigling.no
v/Einar Aslaksen
Njordstø, Postboks 38, 5696 Tysnes
94 26 48 52,
einar.aslaksen@haugnett.no

Faannessen – Marine
www.fmarine.no
Munkebryggen 1
5816 Bergen
55 33 66 88, post@fmarine.no

Fanafjorden Tradisjonssegling
v/Kjell Magnus Økland
Petedalsheia 77, 5254 Sandsli
950 46 739, kjellmag@gmail.com

Fjell Kystlag
v/Rolf Henriksen
Pb 38, 5346 Straume
915 20 906, rolf.bero@gmail.com

Foreininga Kystordverket
www.kystordverket.no
v/Gunnar Bjørknes
91 77 97 55
post@kystordverket.no

Hardanger Fartøyvernsenter
www.fartoyvern.no
Postboks 53, 5601 Norheimsund
47 47 98 39
fartoyvern@hvm.museum.no

Hardangerfjorden Kystlag
v/ Geirmund Storaas
Pb 45, 5600 Norheimsund
414 42 795, info@trebaat.no

Hope Trebåtlag
v/Leiv Terje Sangolt
Pb 85, 5382 Skogsvåg
454 26 736, ltsangolt@gmail.com

Hordamuseet
http://www.bymuseet.no/vaare-museer/hordamuseet/
Hordnesvegen 24, 5244 Fana
479 79 580
hordamuseet@bymuseet.no

Holsnøy Kystlag
v/Jegvan Kaarbø
Skjelangerveien 661, 5917 Rossland
911 48 103, jegvan@kaarboe.no
holsnoykystlag@yahoo.no

Keipane Kystlag
v/Evy Bjørvik Dame
Ytrebygdsveien 129, 5251 Søreidgrend
97423267, Evy.Dame@hfk.no

Kvinnherad Kystlag
v/Leif Jarle Kallestad
Bjørkhaugvegen 17, 5450 Sunde
93201813, post@kvinnherad-kystlag.no

Kystlaget Romsa
v/Oddvar Krakk
Pb. 23, 5582 Ølensvåg
959 01 503,
oddvar.krakk@vindafjord.kommune.no

Kystmuseet i Øygarden
www.kystmuseum.museumvest.no
Museumsvegen 9, 5337 Rong
53 00 61 40
kystmuseet@museumvest.no

Kystsogevekene
www.kystsogevekene.no
v/Kjell Magnus Økland
Agnes Mowinckelsgt. 5
Postboks 7900, 5020 Bergen
950 46 739, kystsogevekene@hfk.no

Milde Båtlag
www.mildebatlag.org
v/Helge Holmbek
Skipanesvegen 12, 5259 Hjellestad
97 03 27 65, styret@mildebatlag.org

Norges Fiskerimuseum
www.fiskerimuseum.museumvest.no
Sandviksboder 23, 5035 Bergen
53 00 61 60
fiskeri@museumvest.no

Opsangervågen Kystlag
v/Edvin Hammerø
Sundsvegen 10, 5450 Sunde
950 36 557, ehammero@online.no

Oselvarverkstaden
www.oselvarverkstaden.no
v/Vidar Langeland
Hamnevegen 41
90556285, vidar@oselvarverkstaden.no

Oselvarklubben
www.oselvarklubben.no
v/Finn Totland
Edvard Griegsvei 12, 5059 Bergen
93 89 22 73, finn.totland@gmail.com

Oselvarlaget på Os
v/Egil Rundhovde
Kleivane 1, 5200 Os
97960884, egru@statoil.com

Sagvågen Kystlag
v/Terje Lamo
Pb 147, 5408 Sagvåg
905 66 101, tl@tlamo.no

Sandviken Kystlag
Aina C. Matre
Sandviksboder 15-17, 5035 Bergen
99 56 73 35
aina.matre@museumvest.no

Seilmaker Iversen
www.seilmakeren.no
Mjåtveitflaten 31, 5918 Frekhaug
55 55 74 58,
produksjon@seilmakeren.no

Sund Kystlag
v/Johannes Lidal,
Pb. 119, 5373 Klokkarvik
982 23 733
johanneslidal82@gmail.com

Sveio Kystlag
v/Terje Lier
Strømøyveien 71, 5554 Valevåg
908 37 477
terje.lier@norseagroup.com

Leiaren har (r)ordet

Prøvetur: Per Otto Svendsby testar årene på ein ny-restaurert færing på Horda-museet ved Fanafjorden.

Samarbeid for framtida

Å ro færingen ut på fjorden for å fiske med snøret, er noko ein fint kan klare åleine. Det er heller ikkje alltid ein får med seg ein kamerat eller ein av ungane. Sjølv om vi menneske er skapt for å leve i samfunn, er det av og til fint å berre vere med seg sjølv. Men om ein skal setje garn eller line, lyt ein vere to. Når ein skal segle er det best å vere to eller tre. Alt kan ikkje gjerast av ein mann eller ei kvinne åleine.

Slik er det for kystlaga også. Dei store arrangementa og dei store prosjekta lyt ein samarbeide med andre kystlag, organisasjonar eller profesjonelle for å få til. Då kjem styrken og motivasjonen til å gjennomføra. Ein treffer andre miljø som kan noko ein sjølv ikkje har greie på. Det er ei oppleving alle deltakarane vil ha.

Landsstemnet 2018 i Haugesund er eit slik samarbeid mellom fleire kystlag og andre organisasjonar. Kystlaget Kormt på Karmøy arrangerer landsstemnet saman med kystlaga Leirong, Utsira, Sveio og Romsa. Dei tradisjonelle Havnedagane går samstundes, slik at ressursar og marknaden kan delast mellom fleire aktørar innafor same føremål.

Også vårt eige fylkestreff er i år eit samarbeid mellom Bømlo Kystlag og Kanaldagane ved Kuleseidkanalen. Fylkestreffet får eige program, men i sum får deltakarene eit mykje større tilbod å vitje enn om ein var åleine. Ofte er det dei same eldsjelene som står bak dei ulike arrangementa, og dei ser ikkje minst nytten av samarbeidet.

Ein annan måte å samarbeide på er å la ein aktivitet gå på omgang mellom kystlaga. Den Store Roen er eit slikt samarbeid. I år er det Austevoll Kyst- og Sogelag som arrangerer den familievenlege roturen mellom tronge sund, vakker natur og spanande historiske plassar. Til neste år vil eit nytt kystlag med friske krefter sleppe til i sitt område. Fylkeskystlaget håpar at kystlaga vil melde seg på som framtidig arrangør, i samarbeid med fylkeskystlaget.

Innafor marknadsføring av større arrangement er det stor nytte i å samarbeide med Kystsogevekene, eller andre offentlege organisasjonar og ressursar. Torgdagen er eit godt døme på eit slikt samarbeid. Den Store Roen og Kanaldagane/Fylkestreffet er i år i perioden til Kystsogevekene, og får vere med i marknadsføringa der.

Årebladet er likevel det beste dømet vi har på eit vellukka samarbeid mellom alle kystlaga i Hordaland og nokre i Sogn. Her finn du mange fine artiklar frå livet i kystlaga og oppdateringar om det som skjer, skrivne av kystlaga sjølv.

Med ynskje om god bør og godt samarbeid.

Per Otto Svendsby
Leiar, Hordaland Fylkeskystlag

Torgdagen i Bergen
www.torgdagenibergen.no
v/Svein Tore Solsvik
Postboks 315, 5343 Straume
41 69 00 15
post@torgdagenibergen.no

Tysnes Kystlag
v/Oddvar Meland
5693 Årbakka
907 92 547
tysnes.kystlag@gmail.com

Vinnesholmen Kystlag
v/Roger Hoel,
Vinnesvegen 518, 5641 Fusa
900 93 249
vinnesholmen@fusi.no

Lokallag i Sogn og Fjordane tilknytt HFKL i Åreblad-samarbeid:

Indre Sogn Kystlag
v/Marny Tønnessen
Pb. 62, 6851 Sogndal - 970 30 828
isk@norveg-sognefjord.no

Hornelen Kystlag
v/Sigmund Larsen, Lefdal,
6776 Kjølsdalen
57 86 39 72 - siglarse@online.no

Nordfjordbåtlaget
v/Lars Bjarte Osland, 990 03 077
og
Svein Ove Ask, 987 63 188
Gloppestad, 6823 Sandane
uredd@online.no

Meld adresseendringar til:
Forbundet KYSTEN,
Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo
forbundet@kysten.no
Tlf. 22 42 42 82

Det er klart for nytt nummer av Årebladet. I desse dagar skal båtar smørjast og sjøsetjast. Sesongen ligg føre oss med alt det me gler oss til gjennom mørke vinterkveldar. Rotur på stilt vatn, segltur i frisk vind, fisketur med von om storfangst og båtstemner med mange kjekke folk.

I dette nummeret har me fått inn mange gode reportasjar som viser den allsidige aktiviteten som skjer hjå dei ulike kystlaga. Har du spanande stoff som bør koma i Årebladet, nøl ikkje med å senda det inn. Fristen for innsending til hausten vert 15. oktober.

Snakkast på fjorden!

Kjell Magnus Økland
Bladstyrar, Årebladet

Om Årebladet

Utgjevar: Hordaland Fylkeskystlag

www.hfkl.no

Trykte utgåver av Årebladet vert postsendt til alle kystlagsmedlemmer i Hordaland og Sogn og Fjordane

Bladstyrar: Kjell Magnus Økland

Send bladmat til kjellmag@gmail.com

Framsidefoto: Jan Tufteland og Gunnar Bjørknes sjøset færing på Gåsnes i Stolmavågen, Stolmen.
Foto: Kjell Magnus Økland

5. mai: Strandryddedagen!

Vestvendt vik kor som helst på Vestlandet. Foto: Rebekka Høgestøl.

Slik kan du bli med å rydde.

Strandryddesekker med "Vi rydder strendene i Hordaland" og big bags blir utlevert fra NGIR, IHM, BIR, Fjellvar AS, eller BOF. Vennligst se renovasjonsselskapene sine opplegg på deres hjemmesider. Når en er ferdig å rydde kan strandryddesekkene levers kostnadsfritt inn på gjenvinningsstasjoner hos FjellVAR, BIR, IHM og NGIR, som også setter ut containere etter avtale. Ønsker en å planlegge større aksjoner eller rydde på vanskelig tilkommelige steder kan en sende en mail til MarintAvfall@bof.no Vi kan på den måten bistå med hjelp med koordinering, og evt. henting av det eierløse marine avfallet med båt eller helikopter etter avtale i forkant av ryddeaksjon.

Strandrydding er viktig

Vi vert stadig minna om at marint søppel eller bos kan påverke dyrelivet i havet. Havsuler brukar nylontau i tillegg til tang i reirbygginga. Dette er det fleire fuglar som set seg fast i. Både i Nordsjøen og i Barentshavet vert sjøfuglen havhest brukt som indikator for plastforureining. Ein urovekkande stor del av fuglane har større mengder plast i magen enn det som er sett som grenseverdi. Nesten kvar tredje torsk frå Byfjorden inneheld plast i magen. I Barentshavet blir det rapportert at 20 prosent av snøkrabbane har plast i magen. Det siste, tankevekkjande eksempelet er den sjuke gåsenebbkvalen som vart observert utanfor Sotra og avliva. Undersøkingar viste at magen var full av plast som gjorde at kvalen ikkje klarte å ta til seg næring. Dyr som viklar seg inn i tau, garn eller emballasje får vanskar med å bevege seg og fange mat, og dei kan få kuttskadar og infeksjonar. Indre effektar kan oppstår når dyret får i seg for mykje søppel. Det kan føre til forstopping eller dårlegare næringsopptak. Vi veit også at giftstoff frå plast kan hope seg opp i dyra og overførast til neste ledd i næringskjeda. Søppel som ikkje blir tatt hand om hamnar gjerne i havet. Kor mykje det er snakk om kjem an på kor mykje folk som bur langs kysten, kor mykje det vert fiska og om dei ulike landa har gode nok system for søppelhandtering. Plast utgjer omlag 80 prosent av søppelet i havet, og det er anslått at mellom 5 og 13 millionar tonn plast hamnar i verdshava kvart år. Globalt kjem mesteparten frå land. I Noreg, der det bur få menneske, bidreg truleg den havbaserte industrien som fiskeri, skipstrafikk, petroleumsverksemd og akvakultur mest til marin plastforsøpling. Plast som endar i havet blir stort sett frakta med havstraumane og påverka av vindforhold. Havstraumane og vêret påverkar kor my-

kje plast som rek i land på strendene våre. I strandsona og på land blir plasten broten ned til mindre partiklar av UV-lys frå sola, temperaturendringar og vind og bølger. Om vi ikkje samlar opp plasten, forvitrar den til mikroplast som er partiklar mindre enn 5 millimeter. Slik mikroplast kan på nytt bli transportert med havstraumane, og den blir då svært vanskeleg å fjerne frå miljøet. Plastpartiklane søkk enten ned på havbotnen eller dei flyt i overflata. Avhengig av storleik kan plasten bli teken opp av organismar som blåskjel og svamp som filtrerer sjøvatn eller krabbe og andre dyr som plukkar plastpartiklane fordi dei forvekslar dei med føde. Det er vist at flytande plastpartiklar kan samle seg i store havvirvlar eller gyrar, og fem slike er førebels identifisert i verdshava. Vi veit ikkje kor mykje plast og mikroplast som driv i land på strender, kor mykje som søkk ned på havbotnen og kor mykje som blir teke opp i den marine næringskjeda, men det er estimert at kanskje 1 prosent flyt i overflata, 5 prosent rek i land, medan storparten hamnar på sjøbotnen. Det viktigaste vi kan gjere er å redusere plastbruken og å hindre at plasten hamnar i havet. Dette er ei kompleks og krevjande oppgåve. Plastkvalen opna auga våre, og viste oss at problemet må angripast på mange frontar. Strandrydding er eit godt eksempel på tiltak som reduserer omfanget av marin plast, og samstundes skapar merksemd om marin forsøpling.

Tekst: Bjørn Einar Grøsvik, Havforskningsinstituttet

hold Norge rent

frå vik til vik rein kyst

Strandrydding på Tysnes

Hasule svelta i hel grunna tau rundt nebbet.

I anledning den nasjonale strandryddedagen den 5. mai i år skal Tysnes Kystlag saman med Uren Luren 4H og Tveit båtlag og andre frivillige rydder strender frå Nedrevågen til Nymark. Det blir utlevering av sekker og hansker dagen før på Tveit skule. Me håper så mange som mulig blir med å rydda strender, for det kjem stadig nytt søppel flytandes. Dette må plukkast opp, og ikkje minst skape ein bevistsgjering slik at folk sluttar med denne vonde vanen. Det er ikkje før ein er med på den faktiske ryddinga sjølv at ein innser kor mykje søppel som blir kasta på sjøen.

Det er dei sør/vest vendte strendene som det samlast mykje boss i. Det som me finn mest av her i Onarheimsfjorden er tau og rør frå oppdrettsnæringa, isopor, blåser, dolly ropes, fiskegøtt og tau frå fiskara. sprengtråd frå dumping av massar etter utskyting i fjell, q-tips frå folk som har som vane for å kasta dette i do, snus og plastflasker, ølboksar frå folk som slenger dette ut bilvindu eller båtripa.

Elles kan eg nemne blomsterpotter, bitar av presenningar, rundballeplast, plastposar frå butikken som blir tatt av vinden og hamna til slutt i havet.

Får me ikkje rydda opp dette, og slutta med å bruke naturen som bossplass vil det i 2050 vera meir plast i sjøen enn fisk, kva skal me då eta?

Helsing

Rebekka Høgestøl

Tysnes Kystlag

Kurs i bygging av pram

Etter flere måneder med planlegging og søk etter båtbygger, fikk vi høre om Harald Oma, som både ville bli medlem i kystlaget og holde kurs i bygging av pram. I oktober 2017 kunne vi endelig tilby båtbyggekurs i Bergen kystkultursenter. Tre båter blir i disse dager bygget, og kan om ikke lenge sjøsettes.

Primus motor for kurset er kystlagets Rune Tvedt, som har fått gode råd fra båtbygger John Andersen fra Risør Kystlag i planleggingsfasen. Vi setter opp nytt kurs til høsten, sammen med vår dyktige båtbygger Harald Oma.

Øverst:
Fra prambyggerkurset.
Erik Apeltun og Erik Oma.

II: Katarina Kierulf ved høvlebenken.

III: Felizia Bjarkøy ved essa.

Nederst:
Fra smikurset.
Alle Foto: Egil Sunde.

Smikurs i Sandviken

Det var full aktivitet i og rundt smien til Bergen Kystkultursenter da Sandviken Kystlag arrangerte kurs tre dager helgen 13.-15. april.

Tre esser var i drift for å holde jernet varmt for de seks deltakerne fra kystlaget. Lærer var smed Seppe Lehembre fra Hardanger Fartøyvernsenter. Kurset tok for seg grunnleggende smiteknikk, med hovedfokus på å smi ulike beslag til båter. Planen er å følge opp kurset med et videregående trinn 2 kurs, der en bygger videre på det første kurset.

Kurset var støttet med midler fra Bergen kommune, noe som gjorde det mulig med profesjonell lærer, og rimelig kursavgift.

Hilsen Aina Matre,

leder Sandviken Kystlag

Fiske, kajakk og kokkelering med våre syriske venner

Fra barndom av, lærte jeg at den største gleden et menneske kan ha, er å gjøre andre glad. Og heldige meg fikk jeg en slik dag i Sæbøvågen. Første påskedag inviterte vi familien Abrahim som består av far Tamer kone Samaher, sønnene Laith Alhaji 7 år, Ismaeel 8 år Faisal 9 år, og datteren Rawan 4 år.

Alt dagen før hadde vi fått ut bruket i sjøen. Så klokken 11 troppet det opp 6 forventningsfulle barn og voksne. Verken barna eller fruen hadde vært i båt før.

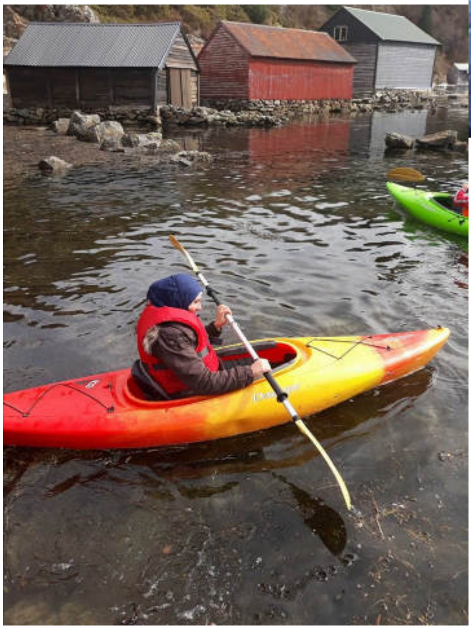

Og med store forventningsfulle øyner fikk jeg manøvrert de inni redningsvester. Litt skjelvende klatret de om bord i båten.

Så var det ut etter garna, og snakk om hjelpsomme barn. De trakk garn som en innfødt stril. Jubelen kunne høres på milsavstand når vi omsider fikk fisk. Så inn å sløye, gre garna. Alle var med å hjalp til. Samaher studerte min sløye/ flekke-teknikk nøye, og ble etter hvert ganske god. Nubbesilda til 1. mai er hennes ære.

Etter garn jobben satte jeg ut små kajakkene og kanoen. Alle var ute og padlet, litt i hytt og dynevær i begynnelsen, men ganske fort fikk barna take på det. Var så ivrige at de måtte få kakeservering ombord, hadde ikke tid til å komme på land.

Avsluttet dagen med kokkelering og et nydelig fiskemåltid. Menyen var kokt stekt torsk og øret, ovnstekte poteter og grønnsaker. Selvsagt heimalaga flatbrød til. Også dette ble første møte med norsk fiske matkultur. Tror maten smakte, bare noe rusk igjen til katta.

Hilsen
Evy Dame
Keipane Kystlag

Historien om Haugsdal Båtbyggeri i Strusshavn

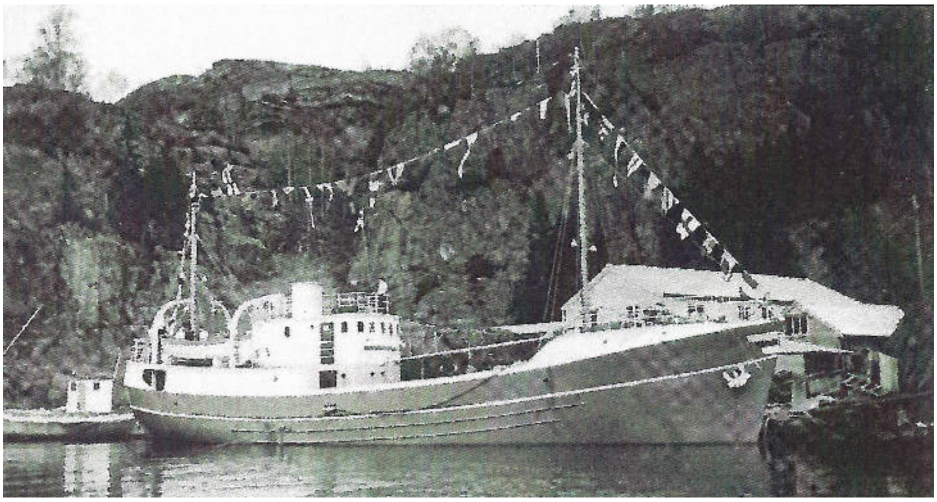

Gudmundur Tordarson i Vågen i Strusshavn. Bak båten ligger *Norge I*. Den ble tatt av tyske soldater i mars 1941 da den var på vei til Shetland med bl. a. Askøyværinger om bord. Båten ble etter krigen kjøpt av Sigvald Waagen. Foto utlånt av Jon Steinar Waagen.

Leif Salomonsen Haugsdal, født 24. januar 1905 komme fra Masfjorden, nærnere bestemt gården Solsnes. I 1933 skøytte han gården over til sønnen. Leif giftet seg med Marie Gjøen. Etter 2. verdenskrig startet han båtbyggeri på Kjøleneset, Haugsdal. Leif flyttet til Skarholmshøyden på Askøy og startet båtbyggeri i Vågen i Strusshavn på Askøy i 1948. Han tok ikke bare med seg familien, han tok også med seg et hus. Det ble bygget en båt på Kjøleneset, det var:

Crossley (1947). Tre. Levert til Telavåg i Sund. Omtalt som en av Telavågbåtene. Skroget ble senere utsatt for kolfyr.

Følgende båter ble bygget på Skarholmen på Askøy:

Steggsund (1950). Tre. Levert til Glesvær i Sund. Omtalt som en av Telavågbåtene.

Frøysjø (1950). Tre. Levert til Berle i Bremanger. Egentlig byg for en eier i Hordaland. Havna i Berle via Fiskarbanken. Skroget ble senere utsatt for kolfyr.

Rator (1953). Tre. Levert til Solund.

Fjordgubben (1955). Stål. Levert til Linga i Granvin.

Slippen i Vågen i Strusshavn.

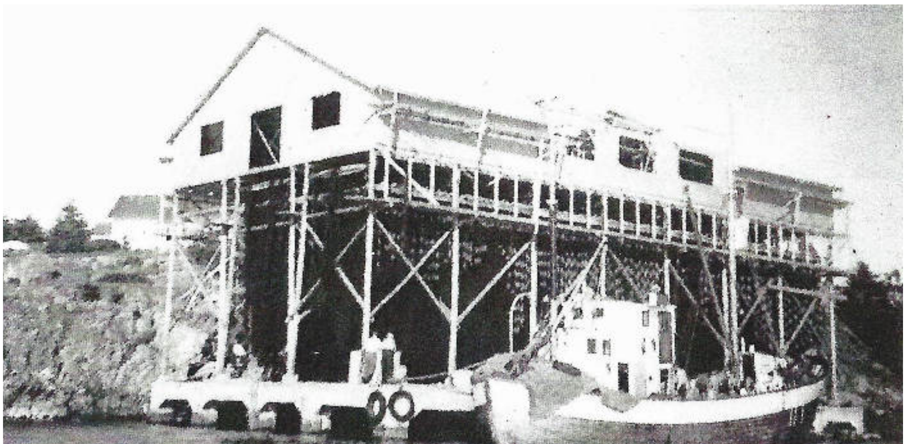

***Rator* ved kai i Solund framfor hengjo, der ein tørka fiskeutstyr. Biletet er teke i tida då dei fire brørne Færøy dreiv med båten 1952/53 til 1971. Båten vart då brukt til fiske av brisling, sild og størje.**

Gudmundur Tordarson (1957). Stål. Levert til Reykjavik på Island. Første islandske fiskebåten med hydraulisk bomsving og kraftblokk.

Lyngstuva (1958). 74,4 fot land jernbåt. 220 HK Brunvold maskin. Eier var Arne Grape m/flere i Skibotn. Båten var med på forsøksreise etter reker i Barentshavet i 1970.

Grotanger (1959). Stål. Denne båten var 110 fot og den største som ble bygget på båtbyggeriet.

Kristbjørg (1960). Stål. Levert til vestmannaøyar på Island.

Lyngsstua (1961). Stål. Levert til Lyngseidet i Troms for Sverre Garpe og Arne Garpe.

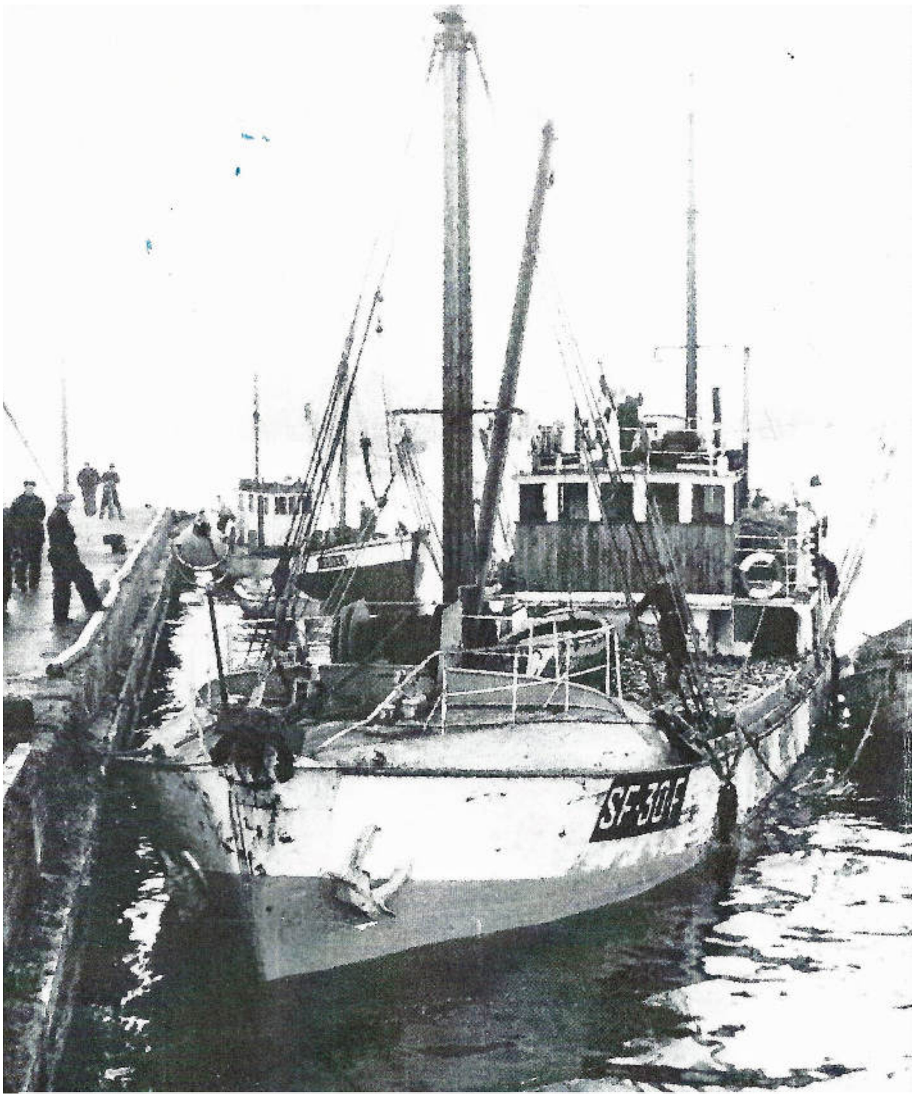

***Crossley* ved Fugleskjerskaia i Florø ein gong midt på 1950-talet. Båten veksla mellom sildefiske på Vestlandskysten og loddefiske ved Finnmarkskysten. Foto utlånt av Firdaposten.**

I 1963 gikk verftet konkurs. Båtbyggeriet i Strusshavn hadde ikke skinnegang og slipp. Skrogene ble bygget på planker. En gang måtte det en stor taubåt tilkalles for å få dradd skroget ut.

Vi må se på etableringen av et båtbyggeri i Strusshavn i lys av den oppbyggingen av landet som skjedde etter 2. verdenskrig. Staten hadde gjennom fellesprogrammet stilt seg i spissen for *utviklingen av moderne fangst og tilverkingsmetoder* som styrket utbyggingen av en havgående fiskeflåte og utbyggingen av en frossenfisk-industri i torskesektoren. Det samme skjedde også på Island. Det er et paradoks at antallet personer knyttet til fiske/landbruk i 1932 var 42 % av arbeidsstokken i Norge, mens den i 1970 var 15 %. Det reduserte antall fiskere greide gjennom effektiviseringstiltak å fange så mye fisk at viktige fiskebestander kollapset ut over 1960- og 1970-tallet.

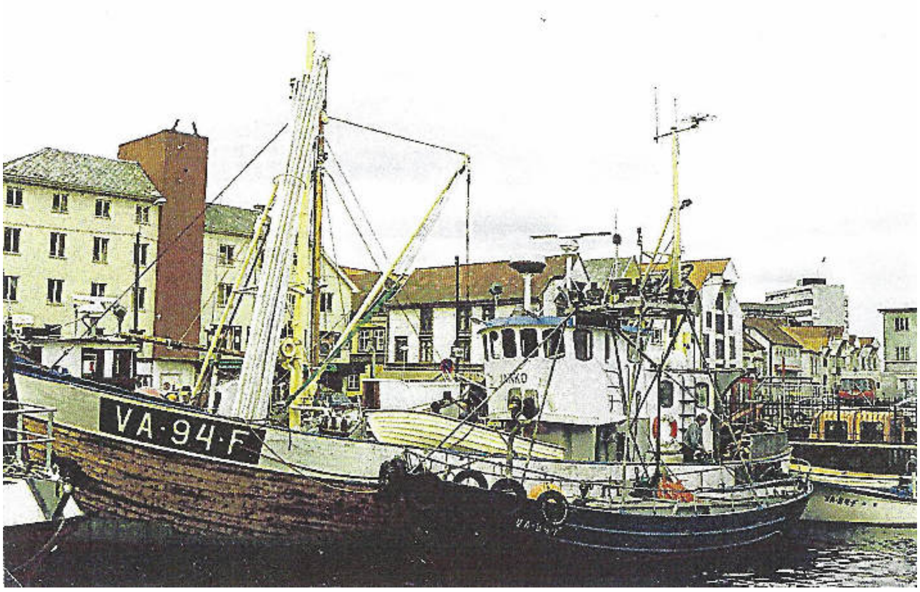

***Janko Senior* (ex. *Rator*) på brislingen i 1978, her i Stavanger med lysbåt ved sida og loddebåt. Foto utlånt av Kjell Birger Sønstebø.**

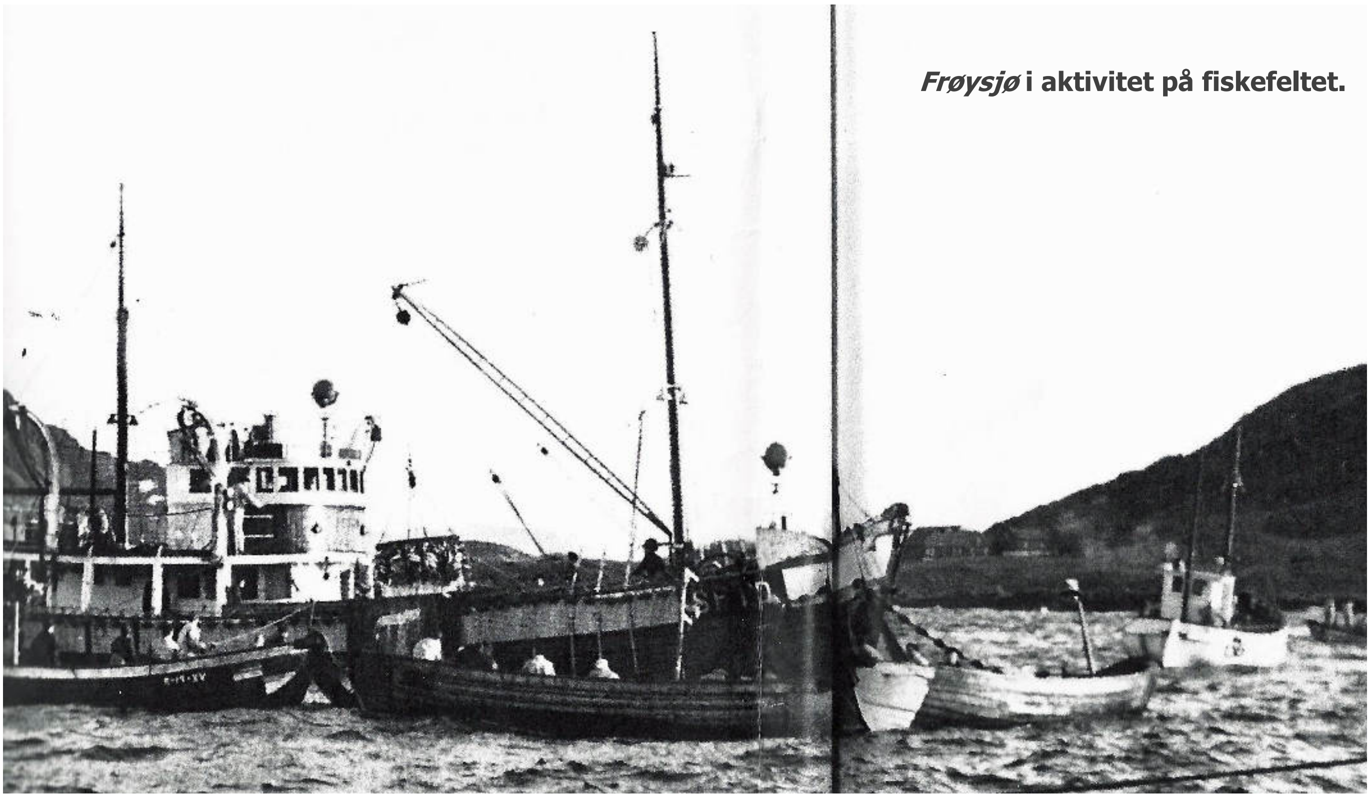

Frøysjø **i aktivitet på fiskefeltet.**

Noen spørsmål som er vedt å tenke over både for å belyse temaet båtbyggeriet i Strusshavn og kanskje også på mer generell basis:

Hvem var de som startet å bygge båter på denne tiden?

Hvilke kunnskaper hadde de om konstruksjon, beregninger, å lage tegninger, økonomistyring, osv?

Hvordan finansierte de oppstarten av båtbyggeriet?

Hvorfor ble båtbyggeriet plassert i Strusshavn?

Eide eller leide dei grunnen der båtbyggeriet ble etablert?

Hadde Leif Haugsdal noen kompanjonger i oppstarten? Hvilken selskapsform ble valgt?

Hvilken ekstern ekspertise knyttet de til seg, elektrikere, rørleggere, sveisere? Ringvirkninger?

Var det hard konkurranse om byggeoppdragene? Hvorfor tok det så fort slutt?

Overgangen fra tre til stål – tok den den på strak arm?

Vi har hørt om en spesielt dramatisk sjøsetting av en stålbåt – noen som kan fortelle mer om dette?

Noen som kan fortelle mer om dette med sjøsetting når det ikke var skinnegang eller slipp?

Hvor fikk de byggematerialene fra, tre og stål?

Hilsen
Ole Christian Næss
Askøy Kystlag

Lyngstua **i Strusshavn. Sjoddien oppe til venstre.**

Stiftarane av Kystordverket, frå venstre: Magnar Brekke, Kjell Magnus Økland, Gunnar Bjørknes, Atle Raubotn, Jan Tufteland og Hanne Sophie Greve.

Foreininga Kystordverket er stifta

I stova til Jan Tufteland på Stolmen vart Foreinga Kystordverket stifta 14. april. Foreininga har som mål å samla inn, dokumentera, systematisera og formidla ord og uttrykk i norsk kystkultur. Kystordverket skal gjennom ein folkedugnad samla inn, systematisere, forklara og formidla ord og uttrykk frå kystkulturen.

Ord og uttrykk i norsk kystkultur er ei immateriell kulturarv som representerer kunnskapar og dugleikar om natur, livsvilkår og teknologi utvikla gjennom tusenvis av år og er heilt grunnleggjande for vår sjølbergeing og sjølvforståing som nasjon. Diverre er denne arva framleis underkommunisert i forteljinga om Noreg og står no i fare for langt på veg å verta gløymd.

Kystordverket skal gjennom eit samspel mellom innsamlingsdugnad, dokumentasjon, systematisering og formidling ord og uttrykk styrkja kystkulturens plass i samfunnet, i det kollektive medvitet og såleid heva kystfolkets sjølvkjensle. Dette er eit kulturarbeid som verdset både røter og internasjonalt utsyn, sidan kystkulturen meir enn nokon annan del av vår kultur er oppstått i samspel mellom det heimlege stadbundne og internasjonal kontakt.

På kort sikt har arbeidet til Foreininga Kystordverket tre hovudleier:

Den digitale leia:
Publisering og systematisering via nettbaserte plattformar. Her vil Kystordverket arbeida for å få midlar som skal brukast til kvalifisert redaktørkompetanse, som på profesjonelt grunnlag kan systematisere og filologisk kvalitetssikre stoffet og slik sikra høg kvalitet i denne delen av prosjektet.

Den folkelege leia:
Kystordverket skal søka samarbeid med organisasjonar og institusjonar som samsvarer med formålet til foreininga. Kystordverket vil arbeidet for å auka engasjementet i ordsamlingsarbeidet i mange grasrotorganisasjonar, til dømes kystlag, sogelag, fiskarlag og kulturminnelag. Slik vil Kystordverket skapa ein folkedugnad som aukar medvitet om den språklege ordskatten som den tradisjonelle kystkulturen rommar.

Den pedagogiske leia:
Kystordverket vil utfordre lærarar i skuleverket til å bruka innsamlingsprosjektet i undervisninga si. Kystordverket har som mål å få skuleinstitusjonar til å trekka inn norsk kystkultur i undervisningen i langt større grad enn i dag.

På lengre sikt bør det innsamla materialet gjerast tilgjengeleg, gjerne illustrert, som trykt bok, til dømes: *Kystordverket – eit ramsalt leksikon*. Dette bokverket bør med jamne mellomrom reviderast og trykkjast på nytt.

I styret til Foreininga Kyst sit Gunnar Bjørknes (leiar), Atle Raubotn, Randi Johanne Sund og Kjell Magnus Økland. Foreninga vil arbeida for å snart ha klart eit digitalt mottaksapparat for ord og uttrykk på heimesida www.kystordverket.no der du kan melda inn ramsalte ord og uttrykk.

Tekst og foto: Kjell Magnus Økland.

Den Store Roen er ein familievenleg rotur som i 2018 vert arrangert av Austevoll Kyst- og Sogelag, i samarbeid med Hordaland Fylkeskystlag. Ruta vert lagt opp etter ver og vind. Dersom veret er godt, kan ein basera seg meir på opnare farvatn. Dersom veret ikkje er så godt, vert ruta lagt til skjerma farvatn.

Førebels ser programmet slik ut:

Fredag eller laurdag morgon: Utsetjing av båtar kan skje i Gråsidalen på Storebø. Der er det betongslipp og høve til parkering.

Overnatting frå fredag til laurdag kan skje i telt eller evt. på Storebø skule.

Laurdag 11.august

Avgang ca klokka 1000 – ca 9-10 nautiske mil = ca 8 timar roing inkl stopp og pausar.

Frå Storebø går ferda til Heimarkspollen gjennom Småstraumane og omvisning på båtverkstanden Slorkjen.

Etterpå vert det roing gjennom hovudstraumen til det gamle kommunesenteret Bakholmen, eller «Baggaholm» som det heiter på kart frå 1500-talet, då det var ein av få plassar nemnd på dei første karta over Noreg. Frå Bakholmen går turen forbi Galgen og gjennom Drønsstraumane til overnatting på gamle Drøna skule. Overnatting i gymsal eller i telt på grusbanen bak skulen. Her er det tilgong til eit velutstyrt kjøken, toalett og tilbod om å kjøpe varm mat.

Sundag 12. august

Avgang ca. kl. 0930 – ca 7-8 nautiske mil = ca 6 timars roing inkl stopp og pausar.

Sørover i Drønspollen gjennom Sørstraumen mot Bussesund og steinbrotet i Storevikjo, der sokkelen til Chr.Michelsen-statuen i Bergen blei teken ut (elles kjem stein til bygningar som Bergen bibliotek og Norgestrappen i FN-bygningen i New York frå steinbrota i området).

Her ifrå er det fleire alternativ. Er veret på lag med oss, går vi vidare mot Kobbaneset eller Bekkjarvik på Selbjørn. Er veret mindre medgjerleg med oss går turen tilbake til Storebø via Råtehola på Hundvåkøy. Dersom veret innbyr til roing vidare mot Selbjørn, vil turen avsluttast der. Det vert ordna med transport til henting av bil og båthengjar.

Undervegs ser vi for oss at det vil vera stopp med diverse typar påfyll av både den historiske og den matnyttige sorten. Turen har fleire høve til ekstrasløyfar for dei som vil ro meir og avkortingar for dei som vil ro mindre.

Påmelding og pris

Påmelding inkl. overnatting, niste på turen og frukost på søndag – kr 300 pr båt (2 personar).

Ekstra personar kr 50 pr stk.

Påmelding utan overnatting – kr 100 pr båt m/2 personar. 50kr for ekstra personar.

Middag laurdag kveld – kr 100 per person.

Betaling til VIPPS #508027

Austevoll Kyst- og Sogelag eller bankkonto 3628.07.15039

Påmelding: johnson@lysglimt.net

Kontaktperson:

Thomas Johnson 95 91 31 44

Helsing

Thomas Johnson

Austevoll Kyst- og Sogelag

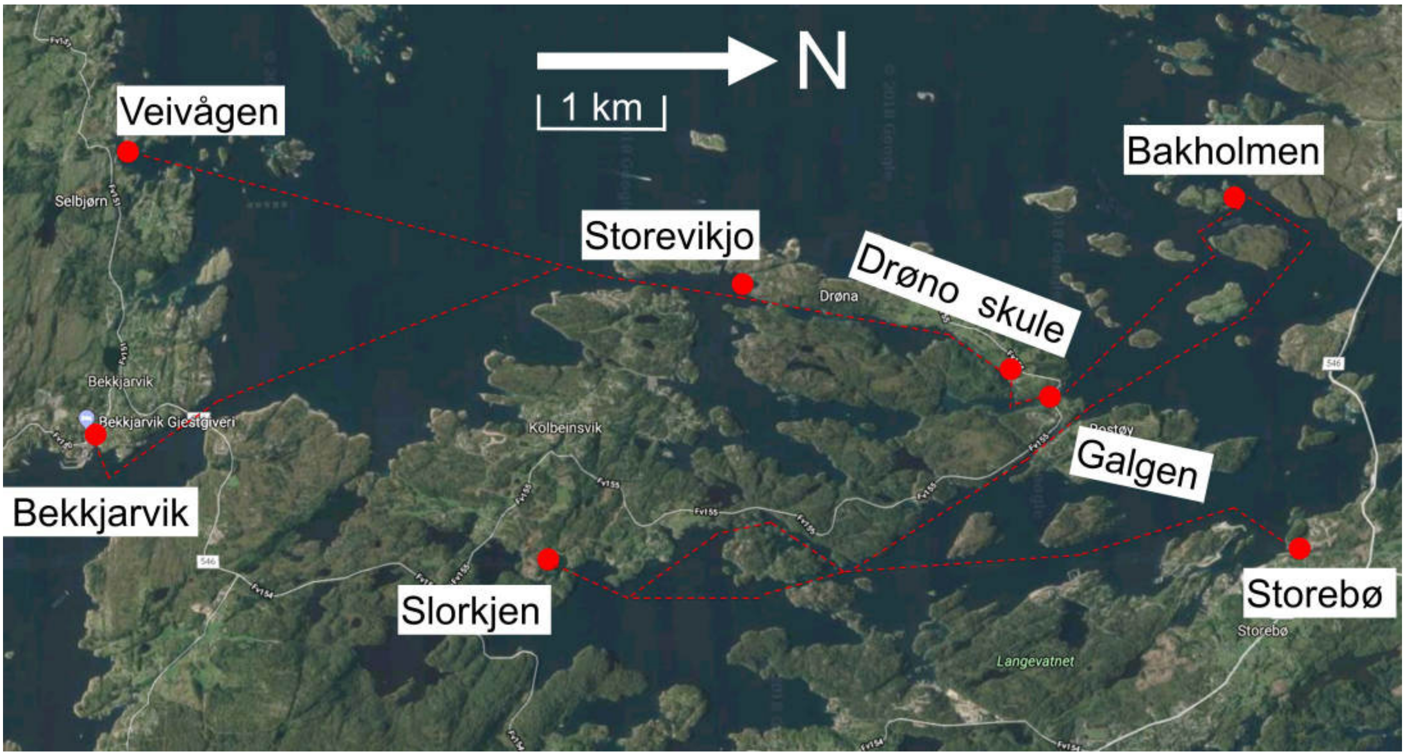

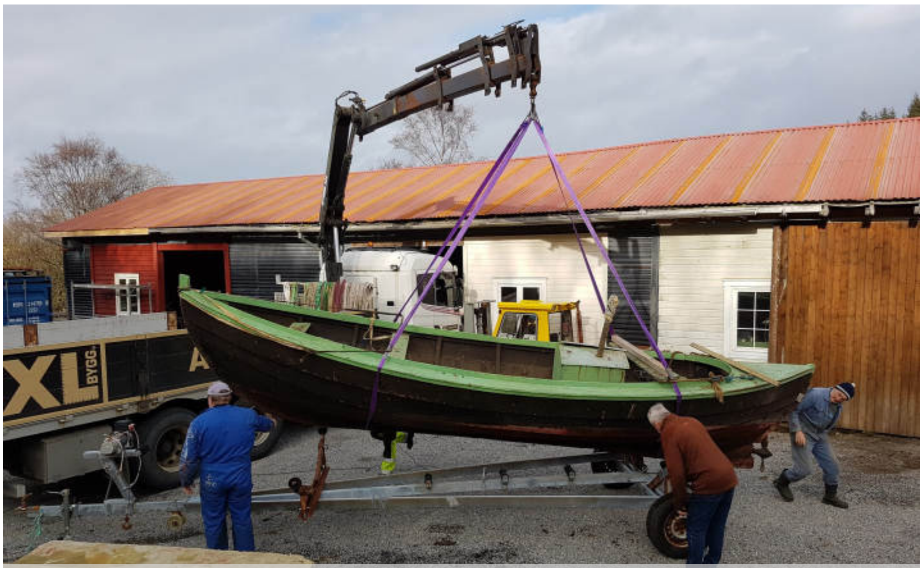

Året det kom ein motorseksæring sigande

Denne historia byrjar ein gong før år 1900, men ingen veit heilt kor mykje før – berre at båten var ikkje ny då den blei henta i Gunnhildsvågen på Sotra i 1900 og rodd og sigla heim til Ølnavågen på Hundvåkøy i Austevoll ein dag i år 1900.

At det var ein stautbygd seksæring, fekk den visa opp gjennom åra i all slags teneste: fiskebåt, fraktebåt, kyrkjebåt og etter kvart både som skuleskyss og skyss av folk og fe og ein doktor eller sjukesyster i ny og ne når det røynde på. Den gjekk inn i den nye tida i 1924 då den fekk ein mektig motor på ruvande 4,5hk. Dette svera beistet av ei maskin krov ombyggingar, og kraftige og høge spant blei veksla inn for å stiva av skroget og gje plass til ein ekstra bordgong. Og slik heldt «Snygg» fram som viktig og velkjend arbeidsbåt heilt opp til vår tid. Rett nok blei han for det meste brukt på småfiske og småturar for «å koma ut på sjøden» dei siste åra han var i aktiv teneste, både båten og eigar Martin Økland byrja å dra på åra. Nye, raskare transportformer gjorde gamle «Snygg» gamal, og då eigaren gjekk frå borde for siste gong omkring 1970 blei «Snygg» drege opp i naustet, og verda gjekk vidare.

Men der byrjar historia om «Snygg» for Austevoll kyst- og sogelag. I januar 2017 fekk vi tips om at det stod ein gamal motorbåt stua vekk i eit naust i Ølnavågen. Bjelken som heldt taket i naustet heldt på å knekke, og båten sto i fare for å verta ei tvilsam utgåve av ei IKEA-pakke – flatpakka kaos. Den noverande eigaren ville sikkert få båten vekk, fekk styret i laget høyre. Då styret tok turen ut for å sjå på båten, hadde vi med ein lokal båtbyggjar for å hjelpa oss vurdera tilstanden. «Jau, denne let seg ordna!» var konklusjonen. Den ville trenge oppklinking. Botnaborda var løsna frå kjølen langs heile lengda, men det kunne ordnast. Og skaden i ror og akterstavn etter at ein vinterstorm hadde brukt ein bjelke i naustet som hammar, kunne ordnast… so, vi tok kontakt med eigaren og gav han eit tilbod han brukte nokre dagar å tenkje på: kystlaget tek båten og sikrar naustet.

Det var for store skadar på både naustet og båten til at «Snygg» kunne forlate naustet same vegen den kom inn. Båten måtte ut den andre vegen, gjennom bakveggen i naustet. Etter først å ha reparert den truande bjelken over båten, saga lagsmedlemmane eit hol stort nok til å dra båten ut gjennom. (sjå bilete i Årebladet 1/2017). Og nett som dei ansvarlege opplevde med kostnadsvoksteren til den famøse Stortingskjelleren, auka vek-

Svevet går mot slutten, *Snygg* vert plassert på vogn og sett under tak ved Horgen Sagbruk.

ta på båten med ein faktor på minst 3X frå det første anslaget på 500kg. Båten kom seg opp på ein hengjar til slutt, naustveggen blei bygd oppatt betre enn før, og transporten til Horgen sagbruk gjekk utan problem.

Der har «Snygg» stått tørt og godt under reparasjonsarbeidet. Motoren blei demontert allereie i første timen etter ankomsten. Den var komplett bortsett frå at den mangla spreideren. Den blei skrudd av og teke heim kvar kveld av eigaren som sikring mot misbruk – nett som vi i dag tek nøkkelen heim. Men ein brann i verkstaden etter eigaren sin død, smelta spreideren til ein forvridd klump. Elles viste det seg at vatnpumpa sto fast. Då det blei moa opp, og fikse fingre hadde dreid ut ein erstatningsspreider etter model frå dei tidlege SABB semidieselane, er motoren vekka til liv. Med hjelp av kontaktnettet, internett og informasjonen som kom fram på motorplata under oppussinga, veit vi no at det er ein Rub 4,5hk totaktssemidiesel med glødehode. No i dag er den ferdig restaurert og klar til innsetting i «Snygg». Den startar lett og med bra kompresjon verkar det som om 6 knop er sikra.

Etter ein vinter med ein ivrig dugnadsgjeng byrjar seksæringen *Snygg* no å leva opp til namnet sitt. Arbeidsiveren har vore sopass stor at somme til tider har sneke seg ned til båten på eiga hand og utført hemmelege arbeidsøkter på eiga hand.

Sjølve båten er for det meste oppklinka på nytt. Kjølborda er festa. Skroget er skrapt ned utvendig og reingjord innvendig. Alt av innved, dørk, toftar, motorkasse osb er pussa ned og malt i det som vi trur er orginalfarge. Det som gjenstår er skraping og smøring innvendig og å ferdigstilla reparasjonen i akterstavnen.

Dette skal vi greie fint til sjøsetting i sommar… og «Snygg» er påmeld til landsstevnet i Haugesund i juli. Men først er det sjøsetting, med dåp ved ordførar og hornmusikk. Det er i alle høve planen. Ordføraren veit det ikkje enno, men han har eit viktig oppdrag for kommunen i vente….

Helsing

Thomas Johnson

Austevoll Kyst- og Sogelag

Det er sett inn nytt baklot. John Drønen luskar i bakgrunnen.

Jan Egil Horgen har fått start på 3 HK RAP-motoren.

Haust og vinter i Opsangervågen Kystlag

På ein eller annan merkeleg måte har Opsangervågen Kystlag stelt seg slik at det ikkje skortar på arbeid i den mørke årstida heller. Hausten og vinteren som no er over, var heller ikkje noko unnatak. Etter at vi fekk tett tak på det nye lagshuset, har arbeidet for det meste bestått av å få inn båtar og motorar og å å gjera bygget tenleg innvendig. Båtane stod i kø på utsida, så det var berre å gå i gang. Det første ein gjorde, var å laga renner, slisker og vogn. Ved hjelp av eit gammal spel frå ein steinbukk var trekkrafta sikra. Men vi skjøna snart at det ville bli trongt om plassen, og at ein måtte gå i høgda med dei minste båtane. Då var det å byggja ein hems (som ikkje er heilt ferdig) og få nokre båtar oppunder taket. På dette viset har vi fått inn ni båtar frå 8 til 32 fot, ei blanding av lagsbåtar og medlemsbåtar. Det er plass til fleire enno, men først må vi ha ein ryddesjau. Bomullsnota etter «Utrøst» skal flyttast i eigen binge og diverse materialar skal brukast eller flyttast.

Den helga HFKL hadde årsmøtet sitt, fekk vi låna gravemaskin. Då blei det graving av grøfter til vatn, avløp og straum. Følgjeleg blei det lite oppmøte frå laget til dette årsmøtet. Men eit medlem var då til stades.

For første gong heldt Opsangervågen Kystlag årsmøte i eige bygg. Rommet i andre høgda i lagshuset blei delt av og veggane blei isolerte. Det heldt til at ein fekk opp temperaturen, og årsmøtet blei halde i ein lun og god atmosfære.

For tida går vi og ventar på fyllmasse så vi kan fylla ut eit område ned mot sjøen. Så skal vi ha ein oppsamlingsrunde av båtar som folk vil gi til laget: ein oselvar på Borgundøy, ein Skorgenesbåt og ein liten motorbåt i Uskedalen og ein gavlabåt på Løfallstrand.

Elles er det store målet Forbundet Kystens landsstemne i Haugesund. Der vonar vi å møta mange gode kystkulturvenner!

Helsing

Halvard Hammerø

Opsangervågen Kystlag

Bømlo Kystlag ønsker alle velkommen til en hyggelig helg ved Kuleseidkanalen 31. august til 2. september.

Opplev Bømlo på Hordakysttreffet ved Kuleseidkanalen

Fotos: Lena Eikeland Kutschera/ Kystsogevekene.

Bømlo kystlag har tilhaldsstad ved Kuleseidkanalen Bømlo og er blitt forespurt om å arrangere Hordakysttreff 2018. Dette har vi sagt oss villige til. Hordakystreffet blir i år arrangert i forbindelse med Kystsogevekene sitt arrangement Kanaldagane ved Kuleseidkanalen på Bømlo fredag 31. august – søndag 2. september.

Det er underholdning hele helga. Det blir anledning til å kjøpe mat og det er en del boder med utstilling av kystkultur. Så langt det er plass vil veteranbåter og skøyter bli fortøydd i Kanalen like ved området der alle aktivitetene til Kanaldagene er. De som kommer med andre båter må fortøye i Melkevik. Det er mulig til å sjøsette småbåter ved Skimmelandskaien ved Kuleseidkanalen.

Det er planlagt en rotur til Hiskjo som tar ca. to timer. På Hiskjo vil vi gå opp til Gamleskolen og får lære litt historie om Hiskasamfunnet, 1-1,5 time. På Hiskjo blir det mulighet for å se og kjøpe smiearbeid som er laget der. Deretter ror vi tilbake til Kuleseidkanalen.

Helsing
Magnar Skålevik
Bømlo Kystlag

Sommerfestivalen 2018 på Romsa

En av de faste aktivitetene til Kystlaget Romsa er den årlige Sommerfestivalen. Dette arrangementet holdes i år helgen 8-10 juni. Stedet er Romsa "Perlen i Sunnhordland" hvor kystlaget har jevnlig aktivitet gjennom sommeren. De fleste aktivitetene skjer på Haukelandstunet hvor løa er gjort om til festlokale. Men er det fint vær liker vi å bruke mye tid ute i tunet på dagen. Av aktiviteter og innhold på festivalen kan nevnes. Vi starter helgen med rekekveld i løa på fredagen. På lørdagen er det salg av grillmat, lapper og kaffe. Er vi heldige får vi med oss noen kulturelle innslag også. For barna blir det skattejakt og natursti, før stemningen stiger når basaren starter. Innleverte gevinster stilles ut og åresalget starter, forhåpentligvis blir det mange som har med seg en gevinst. For dette er trivelig. Om kvelden samles vi i løa, spiser og koser oss. På scenen bruker det å være et varierende antall trubadurer som varierer mellom taffelmusikk og underholdning. Begge kveldene blir det som regel muligheter for en dans for dem som liker å svinge seg.

Har du tid og anledning er du hjertelig velkommen til å bli med oss denne helga. Både tidligere festival og andre aktiviteter kan du se mer om på Facebook siden vår "Kystlaget Romsa". Her vil det også komme mer informasjon når det nærmer seg festivaltid.

Helsing
Ole Konrad Innvær
Kystlaget Romsa

Romsa er ei perle.
Foto: Edvald Bjørnevik.

Kurs i lubbesild/ nubbesild i Fjell Kystlag

Endelig, det er vår, vi opplever å ha 20 grader midt i april. Det er helt herlig slik vi har opplevd de siste dagene. Det er tid for å starte å olje, male, lakke, bunn smøre båtene som skal være med på Torgdagen. Nå har vi i hele vinter drevet med vedlikehold i naustene, ny bordgang i dorryen, nytt baug spyd på «Norden», fornye riggen og dørken i «Reidaren», lydpotte i «Gråsia», prime og smøre over hele samlingen som skal på sjø. Kutteren blir fornyet både på banjeren og i byssen under bakken.

Damene har hatt en travel vinter med strikk og toving, sy nye puter på banjeren i Sotrabuen, bake rundstykker, tykk lefse, tynn lefse og flatt brød. Kurs aktiviteten har vært stor både i skolekjøkkenet og i naustene.

På Torgdagen har det vært stor interesse for de «hjemmelagde» produktene vi har solgt til inntekt til kystlaget, og det er alltid utsolgt for nubbe sild. Vi har for øvrig en evig diskusjon om det er nubbe eller lubbe sild som er rett benevnelse, men en av karene i laget påstår at det går et skille på Kolltveit, uenigheten er stor men med et glimt i øye.

I år bestemte vi oss for å holde kurs i å lage nubbe/lubbe sild og dokumentere hele prosessen. Vidar som sammen med Inge, har vært pådriver av produksjonen av nubbe/lubbe sild tidligere år, har båt og utstyr som han stilte til disposisjon for laget.

Solfrid Tveranger har bidratt med lefsebaking.
Foto: Rolf Henriksen.

Inge Kolltveit klargjer silda for tørkinga. Foto: Rolf Henriksen.

Men i begynnelsen av mars var ferien over, folk og silda på plass vest om Sotra. Jeg gjorde avtale med Vidar at han skulle hente meg på kaien til Vågen Seafood i Apalvågen, en av de gode støttespillerne til Fjell Kystlag, og så var det av gårde for å sette sildegarn. Vidar som kjentmann, han vet hvor silda står og jeg med fotoapparat og fremdeles litt hukommelse.

Neste dag var Inge med, jeg plukket ham opp utenfor Fjell Kirke, vi trengte ham når vi skulle ta oss av fangsten. Vidar lå klar med båten ved naustet da vi kom, så bar det av gårde. Og forventningene var store, sjøen som et speil, alle ting var på lag.

Så var det bare å vente på silda, den kommer jo ikke når du plystrer akkurat. Og så er det jo dette med ferie som er så populært hos det moderne menneske, til og med på Sotra. Det er mange slags skjær i sjøen.

Vidar Tveranger heng silda opp til tørk. Foto: Rolf Henriksen.

På vei utover kunne vi se at det var sild i osen. Nå var det bare om å gjøre at den hadde funnet veien i garna våre. Og det hadde den, det var mye fornøyd humring i båten etter hvert som det deiste sild gjennom kraftblokken til Vidar. Vi tok silda ut av garnet etter hvert, så det gikk noe tid, og fangsten passerte hektoliteren. Så var det å greie garna tilbake på plass i trauene, rydde og spyle dekk og oljeklær før vi gikk til lands og holde kurs i nubbe/lubbe sild.

Vi turte ikke sette i gang et stort og omfattende kurs, nå første gangen. Så det var kun fem deltakere. Først ble det laget en mild saltlake, som var klar da deltakerne på kurset startet flekking av silda for deretter å vaskes før den legges i saltlaken. Der ble den liggende et lite døgn, ca 18 timer.

Neste dag var det i gang med å tre silda på stenger og henge oppunder møne på naustet til Vidar, så nå er det bare å vente på gauken sa Inge. Så det gjør vi nå fremover. Jeg spurte Vidar og Inge som har vært med på dette i fra barnsben av, om det var vanlig mannfolk arbeid eller om kvinnfolka var med i den tiden da dette var fast prosedyre hvert år, men nei dette var mannfolk arbeid hele veien til silda var ferdig.

I ettertid har vi diskutert om det kan lages et mer omfattende kurs med flere deltakere, og det er mulig, men vi trenger gjerne mer plass og en mer sentral beliggenhet for kurset dersom det skulle være flere enn fem deltakere.

Vi har også en god dokumentasjon i form av en rekke bilder og video opptak.

Kurset kunne også utvides til å innbefatte bruk av tradisjonsbåter og utstyr, garn, not, ruse, teiner, matlaging og avrundes med et kalas. Vi får se hva vi «tør» å gå i gang med til neste år.

Men først skal vi ha en riktig fin Torgdag med godt salg av produktene våre og kanskje vi snakkes på landsstevnet i Haugesund. Ha en riktig god sommer!

Hilsen
Rolf Henriksen
Fjell Kystlag

Storbåten til Mari Jens-garden

Indre Sogn Kystlag er i gang med restaurering av Storbåten til Mari Jens-garden på Nordnes i Sogndal kommune. Arbeidet kom i gang etter at Norsk Kulturminnefondet gav tilsagn om kr.110.000,- til dette den 10/3. 2017.

Storbåten er omtalt i årbok for Sogndal Sogelag bind VII 1938. Storbåten er bygget ca. 1880, en sognebåt, rigget for råseil, en minijekt/føringsbåt, slik de bygde båter på Henjesanden på Systrand. Båten hadde stått i et naust på Nordnes, men da naustet skulle rives for nybygg, ble storbåten fjernet og skulle av eier destrueres.

Indre Sogn Kystlag fikk reddet båten i siste øyeblikk og den 5.mai 2015 ført til basen vår på Kaupanger og inn i et av våre naust. Laget gikk i gang med et forprosjekt hvor skroget ble målt opp, vurdert og rengjort, søm ble testet. Ror mast og råseil i dårlig forfatning ble målt opp. Informasjonen var viktig for oss som bakgrunnsmateriale for vår søknad om støtte fra Kulturminnefondet.

Den 4/5.2017 ble Storbåten lastet på en spesiallastebil og transportert til Ornes Båtbyggeri. Oppdraget der var å reparere/skifte ut alt tremateriale med råte og andre skader, alt forutsett utført av fagfolk. Dette arbeid ble utført. Verksted rapport fra Ornes Båtbyggeri av 28/12.2017 konkluderer: *Materialer med råte og andre skader er nå reparert/skiftet ut i båten. Båten framstår nå som heil båt*. Se vedlegg bilder. Det gjenstår at Ornes Båtbyggeri utfører utskifting av søm under vannlinjen, suer og ny tetningsmasse.

I samarbeid med Ornes Båtbyggeri, vil Indre Sogn Kystlag utføre sine resterende 312 dugnadstimer. Dette som diverse kurs med båtbygger Øyvind Hatlevold som kursleder med kursstøtte fra Studieforbundet Kultur og Tradisjon. Arbeidet omfatter: Skifte av søm over vannlinjen, lage og tilpasse tilfar, tjære behandle skroget, male ripa hvit, reparere/behandle mast, lage nytt ror(kopi av det gamle), lage 6 stk. 4 meter lange årer og nytt råseil (etter mal av det gamle) og rigg.

Plytten og Storebåten i støa i Kaupanger. Dette er største og minste båten som Indre Sogn Kystlag eit. Båe over 100 år gamle. Foto: Marny Tønnesen.

Frå venstre: styremedlem Arne Jon Barlinn, nestleiar i Indre Sogn Kystlag Hallstein Ese og eigar av Ornes Båtbyggeri, Øyvind Hatlevoll, studerer innveden i Mari Jens-båten. Foto: Tore Sviggum.

Alt arbeide på Storbåten må tilpasses driften ved Ornes Båtbyggeri og blir utført når kapasitet, dette også av økonomiske grunner. Dette er et stort prosjekt for et lite Kystlag, hvor framdriften styres av responsen på innsendte søknader om midler og av tilgangen til egeninnsats.

Dersom noen har interesse i å delta på kurs i restaurering/vedlikehold av klinkbygde båter våren/sommeren 2018, så ta kontakt med prosjektleder Arne Jon Barlinn i Indre Sogn Kystlag. Mobil 90864387.

Hilsen
Arne Jon Barlinn
Indre Sogn Kystlag

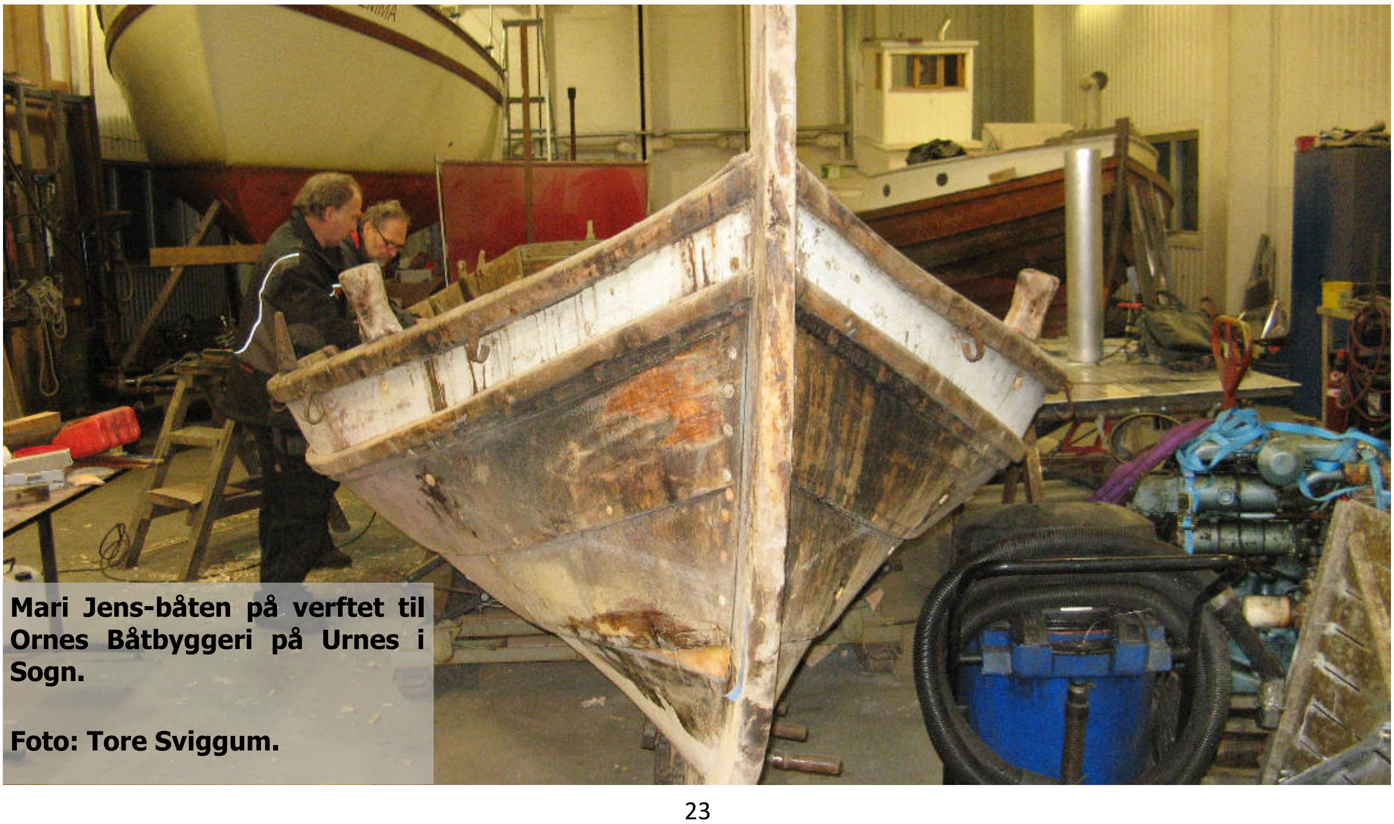

Mari Jens-båten på verftet til Ornes Båtbyggeri på Urnes i Sogn.

Foto: Tore Sviggum.

Nordfjordbåtlaget sine aktivitetar våren og sommaren 2018

Segling og roing på fjorden

Båtgruppa har komt i gang med smørjing av laget sin seksring, og forhåpentlegvis har tjøra tørka til starten av mai. Då vert det roing/segling med seksring og færing på Gloppefjorden annakvar onsdag i mai og juni.

Naustbygging

Nordfjordbåtlaget har eit naust som er under bygging. Stavane vart ferdig tilskorne og tomta vart gjort klar i fjor. I år skal vi reise naustet opp, og få på tak. I år som i fjor vert det dugnad på tysdagar.

Tur til landstemnet med Selefjord.

Seglasen vert planlagt og arrangert av båt-gruppa i laget. Båt-gruppa stiller med «Selefjord» -ei kravell-bygd skøyte/turbåt på vel 33 fot. Om bord mønstrar Atle Øydvin som skipper og leiar for seglasen.

Vi byrjar seglasen ved gjeste-brygga på Sandane, og set kursen utover fjorden laurdag 14. Juli. Seglasen vert oppdelt i etappar, tilrettelagt for overnatting i trygge hamner. Ruta er lagt til 197 nautiske mil sørover, med estimert 28 timar gangtid v/ 7 knop. Det vert lagt opp til dags-etappar mellom planlagde hamner. Du kan mønstre på eller av seglasen der du sjølv måtte ynskje, etter avtale med skipsførar.

Vi håpar at vi får følgje frå andre kystlag på vegen sørover! Ta kontakt med Atle for meir informasjon.

Utrangerte båtar gjev innkome

Nordfjordbåtlaget har funne ei ny og samfunnsnyttig inntektskjelde. For ei stund sidan vart det innført vrakpant på båtar under 15 fot. I Gloppen har vi eit velvilleg renovasjonsvesen som har tatt i mot båtar i ulike storleikar.

Vi har fått ein del eldre båtar som vi har levert inn til vraking. I tillegg fekk vi levere ei snekke dersom vi kutta den opp først. Vi kutta opp båten, selde motoren og vart sittande igjen med nokre tusen, samtidig som ein veldig skjemmande båt vart fjerna. Bra for miljøet og lagskassa.

Helsing
Lars Bjarte Osland
Nordfjordbåtlaget

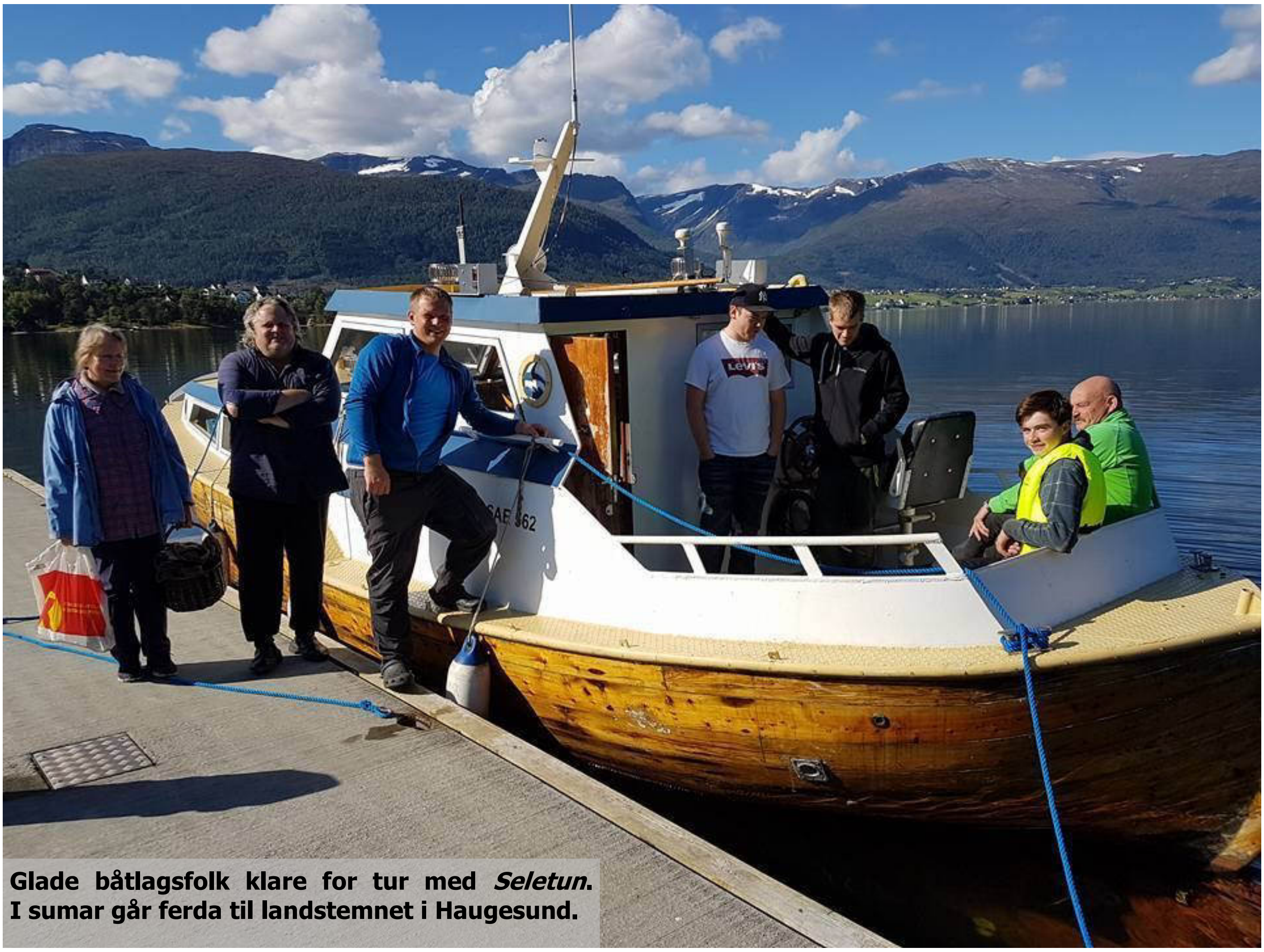

Glade båtlagsfolk klare for tur med *Seletun*. I sumar går ferda til landstemnet i Haugesund.

Grieg minutt for minutt på NRK

Bli med på TV-sending og tradisjonsbåt-mønstring på Nordåsvannet 15. og 16. juni

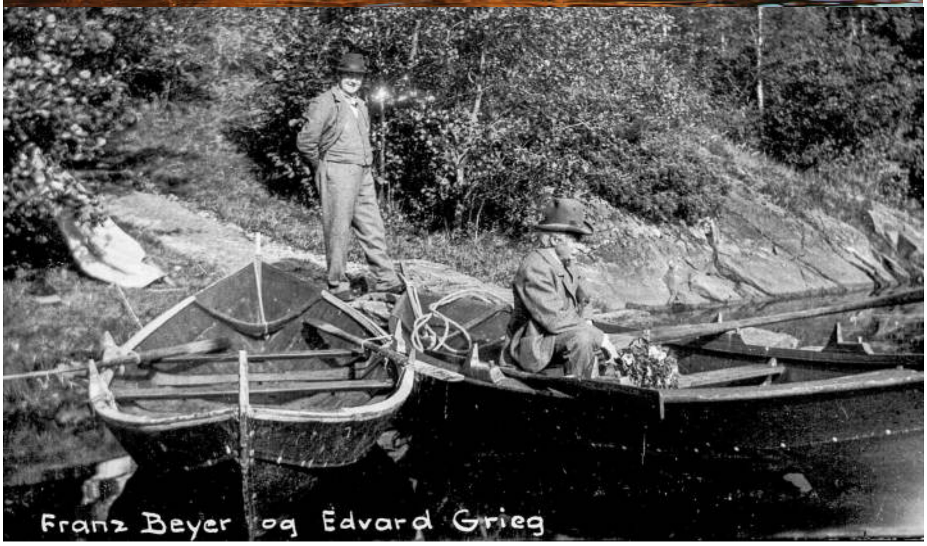

Frantz Beyer og Edvard Grieg på rotur på Nordåsvatnet. Foto: Atelier KK, Billedsamlingen, Universitetet i Bergen.

15. juni i år er det 175 år siden Edvard Grieg ble født. Komponistens berømte hjem på Troldhaugen blir da sentrum for en storstilt folkefest og nasjonal musikkdugnad over to døgn. KODE Kunstmuseer og komponisthjem (som Troldhaugen er del av), Bergen Filharmoniske Orkester og Kringkastingsorkesteret går sammen om å fremføre all Griegs musikk, live og sammenhengende, fra hans første opus 1 til hans siste alle siste verk opus 74. De store orkesterverkene blir fremført i Grieghallen og Store Studio på Marienlyst, mens Troldhaugen vil være den store arenaen for all den andre musikken. Her kommer våre største stjerner som Leif Ove Andsnes, Henning Kraggerud, Eldbjørg og Ragnhild Hemsing og mange andre av våre aller beste pianister, strykere og sangere. Grieg minutt for minutt er en nasjonal musikkdugnad der alle er med, og alle er velkomne.

All musikken spilles live og i kronologisk rekkefølge, så på Troldhaugen vil det være konserter og publikum hele natten til 16. juni. Hele arrangementet sendes på NRK som sakte-TV, og sendingen varer fra fredag 15. juni kl 1730 til frem mot midnatt lørdag 16.

Da har vi lagt bak oss en sending med høydepunkter som *Jeg elsker deg*, *Til våren*, *a-mollkonserten*, *Peer Gynt-musikken*, *Holbergsuiten*, *Fiskerjenten*, *Haugtussa* og *Vinjesangene*, for å ikke snakke om *Norsk Dans nr 2* (også kjent som Norge Rundt-melodien), *Trolltog* og den udødelige *Bryllupsdag på Troldhaugen*. NRK regner med minst en million seere i Norge, og at deler av sendingen også kan vises for et større internasjonalt publikum.

Troldhaugen har spurt Hordaland Fylkeskystlag om det er mulig å koordinere en mønstring av båter på vannspeilet rundt den ikoniske eiendommen på denne store anledningen. På Griegs 60-årsdag i 1903 skal det ha vært et stort antall båter rundt Troldhaugen som hyllet den store komponisten, og målet er å gjenskape noe av denne stemningen. I tillegg ønsker selvsagt Troldhaugen og musikerne der å holde motoriserte og moderne fartøyer på avstand. Vi håper mange har anledning til å stille på dette historiske arrangementet, og til å bidra til unike TV-bilder fra det verdensberømte kulturminnet ved Nordåsvannet. Det er svært god eksponering av tradisjonsbåter og kystlagene i Hordaland sin virksomhet, og det på 175-årsdagen til komponisten som selv eide, og brukte en oselver!

Praktisk info

Tidspunkt: Vi ser gjerne båter rundt Troldhaugen gjennom hele sendingen, men det er gjerne fra lørdag tidlig ettermiddag (fra kl 13 og utover) og til arrangementet er slutt sent lørdag kveld at vi har et sterkt ønske om mange båter.

Kommer du med båt på tilhenger, kan du sjøsette på friluftsområdet i Skjoldabukta. Derfra er det bare 750 meter bort til Troldhaugen. Kommer du sjøveien, må du sjekke tidevannstabellen nøye når det skal passeres gjennom innløpet til Nordåsvannet, Nordåsstrømmen ved Straume bro. Strømmen gjennom her kan til tider være svært kraftig.

Vi ber om at ikke-relevante båter (plastbåter) holder seg borte noe på avstand frå Troldhaugen, men ønsker gjerne å se tradisjonelle robåter og andre stilfulle farkoster.

Se www.hfkl.no for oppdatert informasjon om hvor man kan fortøye og være med båtene. Spørsmål kan rettes til Kjell Magnus Økland, 95 04 67 39.

Hilsen
Sigurd Sandmo
Troldhaugen

Digitalt arkiv for Årebladet

På www.hfkl.no finn du no pdf-versjonar av Årebladet. Førebels er arkivet komplett tilbake til 2011, men etter kvart er det meininga at arkivet skal romma heile soga til Årebladet attende til oppstarten 1993. Dersom du har eit gammalt Åreblad kan du jo skanna det (gjerne OCR slik at filene vert søkbare) og send pdf til kjellmag@gmail.com.

Kystpilgrimsleia & Torgdagen

Laurdag 9. juni er det duka for den tradisjonsrike Torgdagen i Bergen. Programmet på scenen vert i år opna av redaktør Harald Stanghelle. Elles vil det verta ei markering av Kystpilegrimsleia på scenen på Torget.

Kystpilegrimsleia er ei maritim reiserute for moderne pilegrimer, basert på den gamle hovedfartsåra til Trondheim. Prosjektet er eit samarbeid mellom fem fylkeskommunar og den norske kyrkja. Sjå meir info om Kystpilegrimsleia på www.kystpilgrimsleia.no

Utover dette vil Torgdagen romma tradisjonelle element som fjordabåtar, bodar, folk i strilaklede og eit yrande folkeliv.

Sjå program og meir info på Torgdagen si nettside: www.torgdagenibergen.no

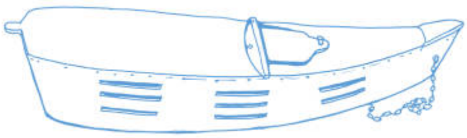

21. mai blir det 2. pinsedagstur med fem fjordabåtar til Telavåg. Der blir det historisk vandring og besøk på Nordsjøfartsmuseet. Billettar til alle avganger er i sal på www.ticketco.no. Dersom det er ledige plassar, vil det óg bli seld billett ved påstigning.

2-5. august:

Fjordsteam-festivalen i Bergen

Med over 65 påmelde fartøy er det klart at Fjordsteam blir STORT. Festivalen kan by på fjordabåtar som har avgang i 20 kommuner. Det blir fartøyvernseminar, guida dampskipsruter, historisk brannutrykning til Bryggen, kveldsturar med musikk, opning av Kystsogevekene, kapproing på Vågen, kjøretøyparade, sjøveis kyrkjereis til Hamre kyrkje, rundturar med veteranbåt, veterantog og veteranbuss. Søndag avsluttar Fjordsteam med kapprace sørover Byfjorden.

Sjå påmeldte fartøy og fullt program på www.fjordsteam.no

Aktivitetskalender for 2018

Eit førebels oversyn over kva som skal skje i 2018, lista er ikkje komplett.

Sjå oppdatert aktivitetskalender på www.hfkl.no og meld gjerne inn aktivitetar på kjellmag@gmail.com

1. mai: Streif
www.facebook.com/groups/480312130690
Arr. Keipane Kystlag og Radøy Landskapspark

5. mai: Strandryddedagen
www.holdnorgerent.no
Ar. Hold Norge Rent

17-21. mai: Pinseturen til Fanafjorden Tradisjonssegling
www.facebook.com/groups/214572168632463
Arr. Fanafjorden Tradisjonssegling

21. mai: Fjordabåtutflukt til Telavåg
www.ticketco.no
Arr. Stord1, Oster, Vestgar, Atløy og Midthordland

26. mai: Hopetreffet
www.facebook.com/groups/2360359176
Arr. Hope Trebåtlag

Mandagar: Trim-seglas for Oselvar på Milde
Sjå datoar på www.mildebatlag.org
Arr. Milde Båtlag

8. juni: Oppvarming til Torgdagen i Strusshavn
www.facebook.com/askoykystlag
Arr. Askøy Kystlag og Sjoddien

9. juni: Torgdagen i Bergen
www.torgdagenibergen.no
Arr. Torgdagen i Bergen

9. juni: Åpningsmarkering Kystpilgrimsleia
www.kystpilgrimsleia.no
Arr. Kystpilegrimsleia

15-16. juni: Edvard Grieg—minutt for minutt
www.hfkl.no
Arr. Troldhaugen

15-17. juni: Hardanger Trebåtfestival
www.trebaat.no
Arr. Hardanger Trebåtfestival

16-17. juni: Sumarregatta på Milde, Fanafjorden
www.mildebatlag.org
Arr. Milde Båtlag

23-24. juni: Sumarregatta på Tysnes
www.sigling.no
Arr. Båtlaget Njord/Tysnes

30. juni: Sommarregatta, Austevoll
www.facebook.com/Austevoll.Seilforening
Arr. Austevoll Seilforening

19-22. juli: Forbundet Kystens Landstevne, Haugesund
www.kysten.no
Arr. Kystlaget Kormt, Kystlaget Leirong, Kystlaget Utsira, Kystlaget Sveio, Kystlaget Romsa og Forbundet Kysten.

2-5. august: Fjordsteam i Bergen
www.fjordsteam.no
Arr. Fjordsteam

4. august: Offisiell opning av Kystsogevekene i Bergen
www.kystsogevekene.no
Arr. Kystsogevekene

11-12. august: Oselvar-NM på Milde
www.mildebatlag.org
Arr. Milde Båtlag

11-12. august: Den Store Roen
www.hfkl.no
Arr. Austevoll Kyst– og Sogelag i samarbeid HFKL

26. august: Gøy på landet, Hordamuseet, Stend
www.bymuseet.no/vaare-museer/hordamuseet
Arr. Hordamuseet og Fanafjorden Tradisjonssegling

31. august-2. september: Hordakysttreff
www.hfkl.no
Arr. Bømlo Kystlag / Kanaldagane

8-9. september: Motoriseringa av tradisjonsbåtane
www.museumvest.no/kystmuseet
Arr. Kystmuseet i Øygarden

14-16. september: Skutefest i Rosendal
www.kystsogevekene.no
Arr. Interesselaget for Galeas Gurine

Kystsoge
vekene
4. august til 16. september 2018
www.kystsogevekene.no

DISTRIBUERT AV POSTEN NORGE

posten

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse: Hordaland Fylkeskystlag c/o Kystsogevekene, Postboks 7900, 5020 Bergen

Sauefrakt med seksæring på Hardangerfjorden. Foto: Kjell Magnus Økland.

Hordaland Fylkeskystlag på internett

Du finn Hordaland Fylkeskystlag sine nettsider på webadressa www.hfkl.no

Me er også på Facebook—søk etter Hordaland Fylkeskystlag

Nettsidene ligg plassert på Kystsogevekene sine nettsider. Nyttar du domenet hfkl.no kjem du rett inn på nettsida vår.

På nettsida finn du fylgjande informasjon:

- Facebook-gruppa til fylkeskystlaget
- Styret
- Siste nytt frå fylkeskystlaget
- Årebladet—no med pdf-arkiv attende til 2011
- Kalender med linkar til aktuelle hendingar
- Medlemslag med kontaktinfo til leiarane og kystlaga sine nettstader
- Vedtekter for Fylkeskystlaget

Har du stoff som bør ut på nettsidene?

Send det på epost til kjellmag@gmail.com

www.hfkl.no